Prima cella.

D iſtam mortis artez tria ſunt notāda ꝑ pri/
ma hac cellula. Primo huiꝰ artis ꝯmēdatio
Secūdo inſtructio. Tercio etatis conditio.
Pro primo ſciendū ꝙ iſtā artē commēdant
ſcripture viuorū ꝛ mortuorū. vnde Auguſti/
nus de viſi. infir. O mors deſiderabiliſ o mors
omniū malorum preſentiū finis O mors laboris clauſula/ q̄etis
pricipiū Quis excogitare queat tuarū vtilitates beatitudinū.
Nam male mori xpianorū non eſt. bene autē mori cum xpo vi/
uere eſt. valeas mors mi dilectiſſima. Cōfiteor ſi poſſem liben/
ter te ꝯplecterer/ libēter te guſtarē/ vltro ſubirē. Et diuerſe ſcri/
pture nos inſtruūt ad hanc artē. Mortui enim ꝯmendāt ſicut
patet in metris Petri comeſtoris. Petrus erā quem petra te/
git dictuſqꝫ comeſtor Nunc comedor/ viuꝰ docui nec ceſſo do/
cere Mortuus: ꝛ dicat qui me videt incineratuꝫ Quod ſumꝰ
iſte fuit/ erimus qn̄qꝫ quod hic eſt. Qꝫ āt hec ars ſit ꝯmendāda
patet ex eiꝰ generalitate. ineuitabilitate. certitudine ꝛc. Quo ad ſcdm
ſciendū ꝙ nil certius morte ꝛ nil incertius hora mortis ꝛ multitudine mo/
dorum eius. Itē Eccliaſtes. Melior eſt dies mortis ꝙ̄ dies
natiuitatis. melius eſt enim ire ad domū luctus ꝙ̄ ad domū cō/
uiuij. Et ſic dicimꝰ in morte ſāctoꝝ natalicia eius/ qꝛ ſᵐ Durā/
duꝫ in rōnali diui. offi. vij. li. ti. de ſcōꝝ feſtiuitatibꝫ. Nataliciū
dicit̄ migratio ſanctoꝝ ab hoc ſclo qꝛ tūc naſcunt̄ deo ꝛ celo ad
gloriā ea natiuitate que tendit ad vitā eternā ꝛ non ad morteꝫ.
Nec colimꝰ diē natiuitatis niſi triū. Chriſti/ virginis glorioſe
Iohāniſqꝫ baptiſte. Quo ad terciū Sciendū ꝙ etas iuue/
nilis eſt aptiſſima ad practicandū hanc artē/ ꝛ ideo iuuenis di/
ſcipulus introductꝰ in hanc primā cellulaꝫ aperuit oculos ſuos
videns ad parietem mirabiles ymagines. In primo latere hu/
ius cellule lectulus depictꝰ erat in quo non parui ſed magni do/
ctores reges ꝛ barones cruciabant̄ plāgentes perditionē huiꝰ
tēporis. In ſecūdo latere depictꝰ erat paruulus qui in ipſa na/
tiuitatis hora mori videbat̄. In tercio latere iuuenis pulcerri/
mus omnibus huiꝰ mūdi bonis ꝑditus ꝛ ſolacijs. caſu morti ta/

ctus clamauit Heu me miſerū qui iaꝫ improuiſe morior. In q̄rto latere quidā ſenex peccatis plenus non volēs mori qui licꝫ ꝯfiteri videret̃ / tñ deſperauit propter tēporis amiſſionē / quia nō ſtuduit in hac arte. Et in ſingulis partibꝫ huius cellule ꝯcludebatur Diſpone domui tue q2 morieris tu ⁊ non viues. Primū latus. ¶ Diſcipulus ergo cupiēs informationeꝫ huius picture in primo latere iuxta ſenis informationē deſignat̃ ꝙ poſt h tempus nō erit tēpus gratie vel venie. ergo Apoca. x. Iurauit angelus per viuentē in ſcl'a ꝙ tēpus amplius nō erit / ſcꝫ ad bene viuendū vel moriendū / licet erit tēpus in ſcl'a ad cruciādū. q̄re dānati grauiſſime punient̃ propt̃ amiſſionē tpis ad bñ proficiendum. In cuiꝰ ſignū ſi dānatus aliquis haberet oēs theſauros / daret pro vna tēporis hora. Et ideo Seneca in tragedijs Etate fruere mobili curſu viget. Et Ouidius li. iij. de faſtis. ¶ Tempora labunt̃ tacitiſqꝫ ſeneſcimus annis. Et celer admiſſis labitur annus equis. Et idem li. ꝓmo de remedio amoris. Temporibus medicina valet data tēpore proſunt Et data nō apto tēpore vina nocent. In ij. iijº ⁊ iiijº lateribꝫ habēt̃ rōnes ꝯcludētes ꝙ etas iuuenilis eſt aptiſſima ad practicandū hanc ſcientiā ſiue artem. ⁊ non eſt differendū ad ſenectutē. Prima ratio ſumit̃ ex illo paruulo quē vides naſci clamādo ⁊ naſcendo mori. paruuli enim vix nati interdū moriunt̃ Et ꝯcito naſci incipimus / incipimꝰ ⁊ mori / quare ſenectꝰ non expectāda eſt. Et hoc ſignificat illa vox E vel A. quā profert oīs ab eua. Oīs enim naſcimur eiulātes ſcd'm Inno. de vili. ꝯdi. hu. nature miſeriā exprimimꝰ. Maſculꝰ enim recēter natus dicit a. femina e Quid enim eua niſi heu. A ⁊ e vtraqꝫ dolentis eſt interiectio Et xp̄s fleuit naſcēdo dicēs Similē vocē emiſi cū alijs plorās. Sapiētie vij. Seneca. non ſolū vltima hora q̄ ꝯſumimur morimur q2 quotidie morimur. Sed vltima hora ꝯſumptio eſt mortis. ideo mox nati deſinimꝰ eſſe. ¶ Sꝫ dubitari a diſcipulo poteſt cum mors ⁊ vita opponant̃ / quō incipiēs viuere poteſt dici mori? Solutio. Mors ⁊ vita opponunt̃ ꝓuatiue. ⁊ ſic mors capit̃ dupliciť. vno mō pro priuatione ^ totalis / et ſic ſemp ꝙ diu viuimus morimur. Alio mō capit̃ pro ꝓuatione vite partialis / ^vite

ꝛ ſic ſemper morimur ꝙ diu viuimus. vnde Innoc. vbi ſupra.
Morimur dum viuim⁹ ꝛ tunc deſinimus mori cuȝ deſinimus
viuere/qꝛ nichil aliud eſt vita mortalis niſi mors viuēs. vñ Sa/
lomon. Laudaui inquit magis mortuos ꝙ viuētes ꝛ vtroqȝ iu-
dicaui feliciorē qui nondū natus eſt. Uita velociter fugit/ꝛ reti
neri non pōt. mors āt inſtanter occurrit ꝛ impediri nō valet/ H
eſt illud mirabile qᷝ quātomagis creſcit tantomagis decreſcit/
qꝛ inquāto vita procedit/intanto ad finē ſuū accedit. ¶ Se-
cundū lat⁹. ¶ In ſecūdo latere tangit̃ ſecūda ratio ꝙ iuue-
nilis etas eſt apta ad diſcendū hanc artē. In etate enim iuueni
li viget natura ꝛ mens nondū aſſuefacta eſt aut infecta verſuti-
is erroribus ꝛ trufis. hinc ſ᷑m philoſophū in ethicis/ non modi/
cum refert ſic aut ſic aſſuefieri a iuuētute. Organa ſenſuū interi
oꝝ in adoleſcētia adhuc ſūt ſatis humida ad ſuſcipiendū facilit̃
ſimilitudines rerū ↄpetēter ſiccata ad retinendū. Uñ dicit̃ xij.
q. j. Omnis etas prona eſt ad malū ab adoleſcētia ſua. Nil icer
tius vita adoleſcentiū. Dicit em̄ Sapiens Prouerbiorū. xxx
Tria ſunt difficillima michi/ꝛ quartū penit⁹ ignoro. viā aquile
in celo. viā colubri ſuꝑ terrā. viā nauis in medio mari Et viam
viri in adoleſcētia. Rationem dicit glō. Quia difficile eſt ſcire
quot cogitationibus iuuenis agitat̃ qui viaȝ veritatis deſeruit.
viā eniȝ quā quis ſibi aſſumit in bono vel in malo in adoleſcētia
ſua ꝑſeuerās illā poſtea tenet. iuxta illud Prouer. xxij. Ado-
leſcens iuxta viā ſuam gradit̃/ꝛ cum ſenuerit non recedet ab ea
Cōiter magni ſancti eccl̄ie vocati ſunt a iuuētute. adoleſcentia.
vel puericia/vt Dauid Daniel cum ſocijs. Bernardus Fran
ciſcus Dñicus ꝛ alij innumeri Et quos xp̄s reſuſcitauit a mor
tuis/aīē reſuſcitationē ſignificās fuerunt adoleſcētes. de puella
ꝛ filio vidue clarū eſt. de lazaro etiā videt̃. Sed ſenē quēdam
ei nunciatū mortuū a filio ſuo non reſuſcitauit. Fuit autē ꝛ pau
lus adoleſcētulus. Et ergo ſe ↄuertāt iuuenes ad dñm ꝛ adole
ſcentes/ꝛ diſcāt hanc ſapientiā apti / quia adoleſcētes feruētes
ſunt ad diligendū/ſufferentes ad exercendū/ↄgruētes ad ſcien
dum Primo adoleſcētes amatiui ſunt aliorūȝ ꝛ vehement̃ qꝛ
ſanguis feruet in eis incitās ad amādum Cāticoꝝ ꝑmo Ado-

leſcētule dilexerūt te nimis. De ſufferētia ſeu fortitudine Tre
norū iij. Bonū viro ſi portauerit iugū (ſcȝ laborū) ab adoleſcē-
tia ſua. De ſufficiētia ad ſciendū. Puer eñ nondū habȝ plenū
iudiciū rõnis. Sȝ adoleſcēs qui habet mentē recentē non alijs
imbutū. vnde Nabugodonoſor adoleſcentulos de filijs iſrl' de
ſemine regio fecit erudiri in õni ſapiētia caldeorū Daniel' p̄mo
Et Thobias filiū ſuū ab infantia docuit timere deū: ⁊ abſtine
re ab õni peccato. Boetius quippe qui in iuuentute ſua ſtudio
ſcō gloriabat̄: fatet̄ ſe ab hoc cõſolatū in ſuo diffortunio ac acci-
dentali ſenio: dicēs metro p̄mo libro p̄mo de conſolatu philoſo
phico Gloria felicis olim viridiſqȝ iuuēte Solant̄ meſte nunc
mea fata ſenis. i. camene ⁊ carmina poetica q̄ fuerūt michi glia
felicis ⁊ viridis iuuēte. i. iuuētutis: ſolātur nunc fata. i. diffortu-
nia ⁊ euentus mei nunc meſti ac ſenis. Ex hijs accendat̄ iuue-
nis ad ſapientiā diſcendā timēdo mortē: vt in iuuētute ꝯgreget
vnde in ſenio vel accidētali fine letari poterit Cum Sapiēs di
cat Qui in iuuētute tua non ꝯgregaſti: quō in ſenectute tua re-
peries. Idcirco īdurati corde nec ex ſacra ſcriptura nec ex me
moria mortis emolliti: intueant̄ iuuenē agoniſantē / qui impro-
uiſe letalē egritudinē incidit. ¶ Sed dicit diſcipulꝰ: quare mo-
riuntur ſepe iuuenes in florida etate / ſeneſqȝ decrepiti viuūt? ¶
Terciū latus. ¶ Solutio huius queſtionis deſcripta erat
in tercio latere. Quippe poſſunt eſſe aliq̄ cauſe naturales ſubi-
tanee mortis. aut interior corpis diſpoſitio. et exterior infectio-
nis aſſumptio ꝛc. Vel poteſt etiā eſſe inter dū cauſa bona a deo
qui excipit quoſdā de medio maloꝝ. Mali etiā qn̄qȝ ſbito mo-
riuntur. Dicit eñ pſ̄ viri ſanguinū non dimidiabūt dies ſuos.
Permittit eñ deꝰ ſubito bonos mori ne iuſti ꝯfidāt de bonita-
te ⁊ iuſticia ſua: ſed mortis horā habeant pre oculis. Et malos
ne mali cõfidāt de malicia ſua: ſed recedāt de via malicie. Sed
iuuenes deus qn̄qȝ facit ſubito mori / ſi boni ne malicia deprere-
ant aut peiores efficiātur. aut q2 nimiū a parētibꝰ diligūtur. vt
igit̄ eis tollat̄ occaſio quādoqȝ auferunt̄ de medio. ¶ Quar-
tum latus. ¶ In quarto latere tangit̄ tercia rõ ꝙ in fine vel ſe-
nectute non eſt bñ poſſibile hanc artē practicare qui nõ didicit

eam a iuuētute vt pꝫ per Gregoriū qui hoc inquit diuina aīād-uerſione fit vt in fine obliuiſcat̄ ſui q̄ dū in iuuētute floruit obli-tus eſt dei. vñ ⁊ Jheronim⁹. Hoc teneo: h̄ verū puto: h̄ multi-plici expiētia didici ꝙ nō ē bon⁹ finis cui⁹ ſemꝑ mala vita fuit.
¶ Sꝫ poſſet hic diſcipul⁹ obijcere de bono latrone auctoritate auguſtini dicētis ꝙ apud deū nulla eſt pñia ſera. Solu⁹. Ad p̄-mum dicēdo ꝙ ille fuit caſus multū ſingulari/q2 in mille vix vn⁹ habebit h̄ ꝑuilegiū: nec in h̄ eſt ꝯfidēdū: cū ꝑuilegia paucoꝝ nō faciūt legē cōem: ⁊ vna yrūdo nō facit eſtatē. Dicit enim holkot lcōe cxl. ꝙ pñia ꝓpe mortē quātū ad ſecūdā ꝑtem dubij eſt valde difficil'. tū q2 lāguor corporis occupat totalit̄ vires mētis: ⁊ cuꝫ homo tm̄ cor vnicū h̄eat: non habet tūc vbi dolorē ꝓ culpa ꝓdu-cat. Tum q2 tūc hō non poteſt eſſe certus an doleat ꝓ pctō ſuo an doleat timore aut amore ductus. vñ Auguſtin⁹ in ſer. quodā et ponit̄ de peni. diſ. vij. nulli⁹. quē morb⁹ ⁊ pñia vrgent ad ve-ram vix veniet ſatiſfactionē: maxime cū filij quos tenerrime di-lexerat ſunt pñtes. vxor mūdus. ⁊ heredes ad ſe vocāt. multos enim ſolet ſerotina pñia ſeducere: ꝓcraſtināt in longinquū ⁊ di-cunt cū coruo cras cras donec morti ſubiecti periclitātur. Diſ-pone ergo domui tue quia morieris ⁊ non viues yſaye xxxviij. vt ſupra.

¶ Cella Secunda.

Diſcipulus deinde in ſecundā cellulā intro-ducitur: ⁊ a ſene informatur. In qua etiaꝫ q̄-druplex fuit pictura ſicuti in prima ⁊ replica-tum ſepe illud yſaye xxxviij. Diſpone domui tue q2 morieris tu ⁊ nō viues. ¶ In p̄mo igit̄ latere huius cellule fere oēs hōies in vrbib⁹ ⁊ in caſtris habitātes diluuio periclitari videbant̄. In ſecūdo la-tere licet pauci extra caſtra ⁊ vrbes ꝯuolātes. heremū ⁊ ſolitu-dinem in ſiluis ⁊ locis deſertis petebant vbi in paruis cellul' ha-bitabāt radicibus ⁊ herbis veſcētes deo ſoli ſeruiebāt. In ter-cio latere quidā alij ſpūs ſācti inſtinctu diuerſa petebant mona-ſteria mutatoqꝫ habitu ⁊ vita dño ſeruiebāt. In q̄rto latere q̄-dam ſub vmbra latitabāt arboris. v̄gam tenētes in manib⁹/ q̄ in-carceratos viſitātes atqꝫ eiſdē elemoſinis ſubueniētes leti viue-